

LECTIO DIVINA

SEGÉDANYAG

a szentmise evangéliumi szakaszához

Mt 21,1-11

Virágvasárnap („A” év)

Hozsanna Dávid Fiának! Hozsanna a magasságban!

PÉCSI EGYHÁZMEGYE

„REMÉNYT ÉS JÖVŐT ADOK NEKTEK”
(JEREMIAS 29.11)

+ EVANGÉLIUM Szent Máté könyvéből

Hozsanna Dávid Fiának! Hozsanna a magasságban!

Amikor Jeruzsálemhez közeledve Betfagéba, az Olajfák hegyéhez értek, Jézus elküldte két tanítványát, ezzel a megbízatással: „Menjetek a szemközi faluba! Találtok ott egy megkötött szamarat a csikájával. Oldjátok el és vezessétek ide! Ha valaki szólna érte, mondjátok, hogy szüksége van rá Urunknak, akkor rögtön elengedi.” Ez azért történt, hogy beteljesedjék a próféta szava: Mondjátok meg Sion leányának: Nézd, királyod jön hozzád, szerényen, szamárháton, a teherhordó állat csikaján. A tanítványok elmentek, s úgy tettek, ahogy Jézus meghagyta nekik. Elhozták a szamarat és csikáját, ráterítették ruhájukat, ő pedig felült rá. A nép közül sokan eléje terítették ruhájukat az útra, mások ágakat tördeltek a fákról, és az útra szórták. Az előtte járó s az utána tóduló tömeg így kiáltozott: „Hozsanna Dávid fiának! Áldott, aki az Úr nevében jön! Hozsanna a magasságban!” Amikor beért Jeruzsálembe, az egész város izgalomba jött. „Ki ez?” – kérdezték. „Ez Jézus, a próféta, a galileai Názáretből” – felelte a nép.

1. LECTIO – OLVASÁS

1.1. GÖRÖG SZÖVEG SZÓ SZERINTI FORDÍTÁSA

¹ Καὶ ὅτε ἤγγισαν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ἦλθον εἰς Βηθφαγὴ εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, τότε Ἰησοῦς ἀπέστειλεν δύο μαθητὰς

És amikor közeledtek Jeruzsálembe, és Bétfagéba jöttek, az Olajfák hegyére, akkor Jézus elküldött két tanítványt

² λέγων αὐτοῖς· Πορεύεσθε εἰς τὴν κώμην τὴν κατέναντι ὑμῶν, καὶ εὐθέως εὐρήσετε ὄνον δεδεμένην καὶ πῶλον μετ’ αὐτῆς· λύσαντες ἀγάγετέ μοι.

Mondva nekik: „Menjetek a veletek szemközti faluba, és rögtön találni fogtok egy megkötött szamarat és vele a csikáját: eloldozva vezessétek hozzám.”

³ καὶ ἐὰν τις ὑμῖν εἴπη τι, ἐρεῖτε ὅτι Ὁ κύριος αὐτῶν χρειὰν ἔχει· εὐθὺς δὲ ἀποστελεῖ αὐτούς.

És ha valaki nektek mondana valamit, mondjátok: „Az Úrnak szüksége van azokra: rögtön pedig el fogja küldeni azokat.”

⁴ Τοῦτο δὲ γέγονεν ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος·

Ez pedig lett, hogy beteljesedjék, ami a próféta által mondatott mondva:

⁵ Εἶπατε τῇ θυγατρὶ Σιών· Ἴδου ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται σοι πρᾶς καὶ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὄνον καὶ ἐπὶ πῶλον υἱὸν ὑποζυγίου.

„Mondjátok Sion leányának: Íme, a te királyod jön hozzád szelíden és lovagolva egy szamáron, egy csikón, szamárnak fián.”

⁶ πορευθέντες δὲ οἱ μαθηταὶ καὶ ποιήσαντες καθὼς συνέταξεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς

A tanítványok pedig elmenve, és úgy cselekedve, ahogy Jézus parancsolta nekik,

⁷ ἤγαγον τὴν ὄνον καὶ τὸν πῶλον, καὶ ἐπέθηκαν ἐπ’ αὐτῶν τὰ ἱμάτια, καὶ ἐπεκάθισεν ἐπάνω αὐτῶν.

elvezették a szamarat és a csikót, és rájuk rakták a ruhákat, és felült ezekre.

⁸ ὁ δὲ πλεῖστος ὄχλος ἔστρωσαν ἑαυτῶν τὰ ἱμάτια ἐν τῇ ὁδῷ, ἄλλοι δὲ ἔκοπτον κλάδους ἀπὸ τῶν δένδρων καὶ ἐστρώωννον ἐν τῇ ὁδῷ.

A nagy számú tömeg pedig leterítette a saját ruháit az úton, mások pedig ágakat tördeltek a fákról, és az úton terítették le.

⁹ οἱ δὲ ὄχλοι οἱ προάγοντες αὐτὸν καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον λέγοντες· Ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαυὶδ Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου· Ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις.

A tömeg pedig, az előtte haladók és az őt követők, kiabálták mondva: „Hozsanna, Dávid fiának: Áldott az Úr nevében jövő: Hozsanna a magasságban.”

¹⁰ καὶ εἰσελθόντος αὐτοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα ἐσεῖσθη πᾶσα ἡ πόλις λέγουσα· Τίς ἐστὶν οὗτος; **És amikor bement Jeruzsálembe, felbolydult az egész város mondva: „Kicsi ez?”**

¹¹ οἱ δὲ ὄχλοι ἔλεγον Οὗτός ἐστιν ὁ προφήτης Ἰησοῦς ὁ ἀπὸ Ναζαρέθ τῆς Γαλιλαίας. **A tömeg pedig mondta: „Ez a próféta, Jézus a galileai Názaretből.”**

1.2. NOVA VULGATA ÉS MAGYAR FORDÍTÁSOK

NOVA VULGATA

Szent István Társulat fordítása

Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat fordítása

Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás

Károli Gáspár revideált fordítása

Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása

¹ ET CUM APPROPINQUASSENT HIEROSOLYMIS ET VENISSENT BETHFAGE, AD MONTEM OLIVETI, TUNC IESUS MISIT DUOS DISCIPULOS

¹ Amikor Jeruzsálemhez közeledve Betfagéba, az Olajfák hegyéhez értek, Jézus elküldte két tanítványát,

¹ Amikor már Jeruzsálem közelében jártak és odaértek Betfagéhoz az Olajfák hegyén, Jézus előre küldött két tanítványt.

¹ *Mikor Jeruzsálemhez közeledve Betfagéba, az Olajfák hegyéhez értek, elküldött két tanítványt*

¹ *És mikor közeledtek Jeruzsálemhez, és Bethfagéba, az olajfák hegyéhez jutottak vala, akkor elkülde Jézus két tanítványt,*

¹ Amikor közeledtek Jeruzsálemhez, és Betfagéba, az Olajfák hegyéhez értek, Jézus elküldött két tanítványt,

² DICENS EIS: “ITE IN CASTELLUM, QUOD CONTRA VOS EST, ET STATIM INVENIETIS ASINAM ALLIGATAM ET PULLUM CUM EA; SOLVITE ET ADDUCITE MIHI.

² ezzel a megbízatással: „Menjetek a szemközti faluba! Találtok ott egy megkötött szamarat a csikájával. Oldjátok el és vezessétek ide!

² Azt mondta nekik: »Menjetek be az előttetek lévő faluba. Mindjárt találni fogtok egy szamarat megkötve, és vele egy csikót; oldjátok el, és vezessétek ide hozzám.

² ezzel a megbízatással: „Menjetek a szemközti faluba. Találtok ott egy megkötött szamarat s vele csikáját. Oldjátok el s vezessétek ide.

² *És monda nekik: Menjetek ebbe a faluba, a mely előttetek van, és legott találtok egy megkötött szamarat és vele együtt az ő vemhét; oldjátok el és hozzátok ide nékem.*

² és ezt mondta nekik: „Menjetek a következő faluba, és ott majd mindjárt találtok egy megkötött szamarat a csikájával együtt. Oldjátok el, és vezessétek ide hozzám!

³ ET SI QUIS VOBIS ALIQUID DIXERIT, DICITE: “DOMINUS EOS NECESSARIOS HABET”, ET CONFESTIM DIMITTET EOS”.

³ Ha valaki szólna érte, mondjátok, hogy szüksége van rá Urunknak, akkor rögtön elengedi.”

³ Ha pedig valaki szólna valamit, mondjátok, hogy az Úrnak van rájuk szüksége, és azonnal el fogja engedni őket.«

³ *Ha valaki bármit is szólna, mondjátok, hogy az Úrnak szüksége van rá, erre mindjárt elengedi.”*

³ *És ha valaki valamit szól néktek, mondjátok, hogy az Úrnak van szüksége rájuk: és legott el fogja bocsátani őket.*

³ Ha valaki szól nektek valamit, mondjátok meg, hogy az Úrnak van szüksége rájuk, és azonnal elengedi azokat.”

⁴ HOC AUTEM FACTUM EST, UT IMPLERETUR, QUOD DICTUM EST PER PROPHETAM DICENTEM:

⁴ Ez azért történt, hogy beteljesedjék a próféta szava:

⁴ Ez pedig azért történt, hogy beteljesedjék az ige, amit a próféta mondott:

⁴ *Így kellett teljesülnie a próféta jövendölésének:*

⁴ *Mindez pedig azért lett, hogy beteljesedjék a próféta mondása, a ki így szólott:*

⁴ Mindez azért történt, hogy beteljesedjék a próféta szava:

⁵ “DICITE FILIAE SION: ECCE REX TUUS VENIT TIBI, MANSUETUS ET SEDENS SUPER ASINAM ET SUPER PULLUM FILIUM SUBIUGALIS”.

⁵ Mondjátok meg Sion leányának: Nézd, királyod jön hozzád, szerényen, számárháton, a teherhordó állat csikaján.

⁵ Íme, királyod jön hozzád; szelíd ő, s számárháton ül, számárcsikón, teherhordó állat fián«.

⁵ *„Mondjátok meg Sion leányának: nézd, királyod vonul be hozzád, szerényen, számárháton, teherhordó állat csikaján.”*

⁵ *Mondjátok meg Sion leányának: Ímhol jó néked a te királyod, alázatosan és számáron ülve, és teherhordozó számárnak vemhén.*

⁵ Mondjátok meg Sion leányának: „Íme, királyod jön hozzád szelíden és számáron ülve, igavonó állaton és csikaján.”

⁶ EUNTES AUTEM DISCIPULI FECERUNT, SICUT PRAECEPTUM ILLIS IESUS,

⁶ A tanítványok elmentek, s úgy tettek, ahogy Jézus meghagyta nekik.

⁶ A tanítványok elmentek és megtették, amit Jézus parancsolt nekik.

⁶ *A tanítványok elmentek és úgy tettek, amint Jézus megparancsolta.*

⁶*A tanítványok pedig elmenvén és úgy cselekedvén, a mint Jézus parancsolta vala nékik,*

⁶A tanítványok elmentek, és úgy tettek, ahogy Jézus parancsolta nekik.

⁷ET ADDUXERUNT ASINAM ET PULLUM; ET IMPOSUERUNT SUPER EIS VESTIMENTA SUA, ET SEDIT SUPER EA.

⁷Elhozták a szamarat és csikaját, ráterítették ruhájukat, ő pedig felült rá.

⁷Odavezették a szamarat és a csikót, rájuk tették ruháikat, ő pedig felült rájuk.

⁷*Elhozták a szamarat és csikaját, rátették ruhájukat, ő pedig fölült.*

⁷*Elhozák a szamarat és annak vemhét, és felső ruháikat rájuk teríték, és ráüle azokra.*

⁷Odavezették a szamarat csikájával együtt, rájuk terítették köpenyüket, Jézus pedig rájuk ült.

⁸PLURIMA AUTEM TURBA STRAVERUNT VESTIMENTA SUA IN VIA; ALII AUTEM CAEDEBANT RAMOS DE ARBORIBUS ET STERNEBANT IN VIA. ⁹TURBAE AUTEM, QUAE PRAECEDEBANT EUM ET QUAE SEQUEBANTUR, CLAMABANT DICENTES: “HOSANNA FILIO DAVID! BENEDICTUS, QUI VENIT IN NOMINE DOMINI! HOSANNA IN ALTISSIMIS!”.

⁸A nép közül sokan eléje terítették ruhájukat az útra, mások ágakat tördeltek a fákról, és az útra szórták.

⁸A hatalmas tömeg pedig leterítette ruháit az útra, mások meg ágakat vagdostak a fákról és az útra szórták.

⁸*Sokan a nép közül ruhájukat terítették az útra, mások ágakat törtek a fákról s az útra szórták.*

⁸*A sokaság legnagyobb része pedig felső ruháit az útra teríté; mások pedig a fákról galyakat vagdálnak és hintenek vala az útra.*

⁸A sokaság legnagyobb része az útra terítette köpenyét, mások ágakat vágtek a fákról, és az útra szórták.

⁹Az előtte járó s az utána tóduló tömeg így kiáltozott: „Hozsanna Dávid fiának! Áldott, aki az Úr nevében jön! Hozsanna a magasságban!”

⁹A tömeg, amely előtte ment és akik követték, így kiáltoztak: »Hozsanna Dávid fiának! Áldott, aki az Úr nevében jön!Hozsanna a magasságban!«

⁹*Az előtte járó s utána tóduló tömeg így kiáltozott: „Hozsanna Dávid fiának! Áldott, ki az Úr nevében jön! Hozsanna a magasságban!”*

⁹*Az előtte és utána menő sokaság pedig kiált vala, mondván: Hozsanna a Dávid fiának! Áldott, a ki jó az Úrnak nevében! Hozsanna a magasságban!*

⁹Az előtte és utána haladó tömeg pedig ezt kiáltozta: Hozsanna Dávid fiának! Áldott, aki az Úr nevében jön! Hozsanna a magasságban!

¹⁰ ET CUM INTRASSET HIEROSOLYMAM, COMMOTA EST UNIVERSA CIVITAS DICENS: “QUIS EST HIC?”.

¹⁰ Amikor beért Jeruzsálembe, az egész város izgalomba jött. „Ki ez?” – kérdezték.

¹⁰ Amikor bement Jeruzsálembe, az egész város megmozdult. Azt kérdezték: »Kicsoda ez?«

¹⁰ Amikor beért Jeruzsálembe, az egész város izgalomba jött. „Kicsoda ez?” – kérdezték.

¹⁰ És a mikor bemegy vala Jeruzsálembe, felháborodék az egész város, mondván: Kicsoda ez?

¹⁰ Amint beért Jeruzsálembe, felbolydult az egész város, és ezt kérdezték: „Ki ez?”

¹¹ TURBAE AUTEM DICEBANT: “HIC EST IESUS PROPHETA A NAZARETH GALILAEAE”.

¹¹ „Ez Jézus, a próféta, a galileai Názáretből” – felelte a nép.

¹¹ A tömeg így felelt: »Ez Jézus, a próféta, a galileai Názáretből.«

¹¹ „Ez Jézus, a próféta, a galileai Názáretből” – felelte a nép.

¹¹ A sokaság pedig monda: Ez Jézus, a galileai Názáretből való próféta.

¹¹ A sokaság ezt mondta: „Ez Jézus, a galileai Názáretből való próféta.”

1.3. BEHATÁROLÁS

A jerikói vakok meggyógyításának elbeszélése után (Mt 20,29-34) az evangélista Jézusnak Jeruzsálemhez való közeledését, illetve a városba való bevonulását írja le. Az új helyszínek (Bétfágé, Olajfák hegye, Jeruzsálem), a számaron és annak csikaján való bevonulás, a „hoszanna” kifejezés új epizódról tanúskodik, amit az Úrnak a templomba való bemenetele követ (Mt 21,12-). Az evangéliumi szakasz tehát a Mt 21,1-11 versek között határolható be.

1.4. SZÓ SZERINTI ÜZENET

Jézus Jeruzsálembe való bevonulásának leírásában az evangélista Jézus próféta és királyi („Nézd, királyod jön hozzád” /Mt 21,5/) mivoltát hangsúlyozza, az Írások, a próféta jövendölések beteljesedését, a nép határtalan lelkesedését, alázatos, mégis örömteljes gesztusait („eléje terítették ruhájukat az útra” /Mt 21,8/).

1.5. KULCSSZAVAK RÖVID ELEMZÉSE

ἐπεκάθισεν (epékáthiszen): felült, ráült (Mt 21,7)

A szó csak itt fordul elő az egész Újszövetségben! Ez a tény jelzi, hogy Jézusnak Máté ábrázolásában egy igen sajátos és szimbolikus tetteről van szó. A számarra való felülés a bevonulás jelenetében az Úr szelíd erejének és hatalmának a jelképévé válik.

Ἠοσαννά (hószanná): kérlek! segíts meg/már/hát! (Mt 21,9.15)

A héber és arám eredetű szó egy liturgikus felkiáltást fejez ki, amellyel segítséget, figyelmet kértek Istentől. Az Újszövetségben csak ehhez az epizóddhoz kapcsolódik a párhuzamos igehelyeken is (Mk 11,9-10; Jn 12,13). Az a tény, hogy az evangélisták meghagyták a héber- arám kifejezést görög átírással, mutatja, hogy a jelenetnek liturgikus üzenete is van: a nép, az emberek feladata ünnepelni, dicsérni, dicsőíteni Isten Fiát, ami a legteljesebben a liturgiában mutatkozik meg. A végső segítség forrása tehát Isten, akihez mindig bátran fordulhat és kiálthat az ember.

1.6. KONTEXTUÁLIS – KÁNONI PÁRHUZAMOK

Párhuzamok Máté evangéliumán belül

Mt 16,13-14 Amikor Jézus Fülöp Cezaréájának vidékére ért, megkérdezte tanítványaitól: „Kinek tartják az emberek az Emberfiát?” Így válaszoltak: „Van, aki Keresztelő Jánosnak, van, aki Illésnek, Jeremiásnak vagy valamelyik másik prófétának.”

Mt 23,29 Jaj nektek, farizeusok és írástudók, ti képmutatók! A prófétáknak sírboltot építtek, az igazak síremlékeit feldíszítitek,

Mt 24,3 Amikor az Olajfák hegyén leült, egyedül tanítványai járultak hozzá, és kérdezték: „Mondd meg nekünk, mikor következik ez be? S mi lesz a jel eljöveteled és a világ vége előtt?”

Mt 26,18.30 Így felelt: „Menjetek be a városba ehhez meg ehhez, és mondjátok meg neki, hogy a Mester üzeni: Közel az időm, nálad költöm el tanítványaimmal a húsvéti vacsorát.” (...) Ezután elénekelték a zsoltárt és kimentek az Olajfák hegyére.

Szinoptikus és jánosi párhuzamok

Mk 11,1-10 Amikor Jeruzsálemhez közeledtek, Betfagé és Betánia táján, az Olajfák hegyénél előreküldte két tanítványát ezzel az utasítással: „Térjete be a szemközti faluba! Mindjárt amikor beértek, találtok ott egy megkötött szamárcsikót, amelyen még nem ült ember. Oldjátok el és vezessétek ide! Ha valaki szólna, hogy mit csináltok, mondjátok, hogy Urának van rá szüksége. Erre rögtön elengedi.” El is mentek és megtalálták a szamárcsikót, kint az úton egy kapuhoz kötve. Eloldották. Azok közül, akik ott ácsorogtak, valaki megkérdezte: „Miért oldjátok el a szamarat?” Úgy válaszoltak, ahogy Jézus meghagyta nekik. Erre elengedték őket. A szamárcsikót Jézushoz vezették, ráterítették köntösüket, és ő ráült. Sokan a ruhájukat terítették az útra, mások meg lombos ágakat szórtak eléje, amelyeket a réten vágtek. Az előtte menők, s akik kísérték, ezt zengték: „Hozsanna! Áldott, aki az Úr nevében jön! Áldott atyánknak, Dávidnak közelgő országa! Hozsanna a magasságban!”

Mk 14,13-26 Erre elküldte két tanítványát: „Menjetek a városba! – mondta. – Ott találkoztok egy vizeskorsót vivő emberrel. Szegődjete a nyomába, aztán ahová bemegy, ott mondjátok meg a házigazdának: A Mester kérdezteti, hol van az a terem, ahol a húsvéti bárányt tanítványaimmal elfogyaszthatom? Ő majd mutat nektek egy vánkosokkal berendezett tágas emeleti helyiséget. Ott készítsétek el.” A tanítványok

elmentek, s a városba érve mindent úgy találtak, ahogy megmondta, s el is készítették a húsvéti vacsorát. Amikor beesteledett, odament a tizenkettővel. Miután a vacsorához letelepedtek, Jézus így szólt: „Bizony mondom nektek, egyiktek elárul engem, egy, aki eszik velem.” Elszomorodtak és sorra kérdezték: „Csak nem én?” Így válaszolt: „Tizenkettőtök közül az egyik, aki velem egyszerre nyúl a tálba. Az Emberfia elmegy ugyan, amint meg van róla írva, de jaj annak az embernek, aki elárulja az Emberfiát. Jobb lett volna neki, ha meg sem születik.” Vacsora közben kezébe vette a kenyeret, megáldotta, megtörte és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Vegyétek, ez az én testem.” Majd fogta a kelyhet, hálát adott, odanyújtotta nekik. Mindnyájan ittak belőle. Ő pedig így szólt: „Ez az én vérem, a szövetségé, amely sokakért kiontatik. Bizony mondom nektek, hogy nem iszom többé a szőlő terméséből addig, amíg majd az újat nem iszom az Isten országában.” Ezután elimádkozták a hálaadó zsoltárt, és kimentek az Olajfák hegyére.

Lk 7,39 Mikor ezt a farizeus házigazda látta, így szólt magában: „Ha próféta volna, tudná, hogy ki és miféle az, aki érinti: hogy bűnös nő.”

Lk 13,33 Mégis, ma, holnap és holnapután folytatnom kell utamat, mert nem lehet, hogy próféta Jeruzsálemen kívül vesszen el.

Lk 19,30-35 ezzel a megbízatással: „Menjetek el a szemközi faluba. Ahogy odaértek, találtok ott egy megkötött szamárcsikót, amelyen még nem ült ember. Oldjátok el és vezessétek ide. Ha valaki megkérdezné tőletek: Miért oldjátok el? –, így feleljétek: Szüksége van rá az Úrnak.” A két tanítvány elment, s úgy talált mindent, ahogy mondta nekik. Amikor eloldották a szamarat, gazdájuk megkérdezte: „Miért oldjátok el a szamarat?” „Szüksége van rá az Úrnak” – válaszolták, és elvezették Jézushoz. Aztán ráterítették ruhájukat a szamárcsikóra, és felültették rá Jézust.

Lk 21,37 Nappal a templomban tanított, éjszakára pedig kiment az Olajfák hegyére, és ott töltötte az időt.

Lk 22,39 Ezután kiment, és szokása szerint elindult az Olajfák hegyére. A tanítványok is elkísérték.

Jn 1,21 Ezért megkérdezték tőle: „Hát akkor? Talán Illés vagy?” „Nem vagyok” – felelte. „A próféta vagy?” – Erre is nemmel válaszolt.

Jn 4,19 „Uram – válaszolta az asszony –, látom, próféta vagy.

Jn 6,14 Amikor az emberek látták a csodajelet, amelyet Jézus végbevitt, így beszéltek: „Bizonyára ez az a próféta, akinek el kell jönnie a világba.”

Jn 7,40 E szavak hallatára a népből némelyek így beszéltek: „Valóban ez a Próféta!”

Jn 8,1 Jézus kiment az Olajfák hegyére,

Jn 9,17 Azért hát tovább faggatták a vakot: „Mit tartasz arról, aki visszaadta a szemed világát?” „Azt, hogy próféta” – felelte.

Jn 12,13 Pálmaágakat szedtek, kivonultak eléje, és így köszöntötték: „Hozsanna! Áldott, aki az Úr nevében jön, Izrael királya!”

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

Lev 23,40 Az első napon vigyetek magatokkal szép gyümölcsöket, pálmaágakat, patak menti fűzfaágakat, és vigadjatok hét napig az Úr, a ti Istenetek színe előtt.

2Kirá 9,13 Erre gyorsan vették a köntösüket és a lábhoz tették a pusztai lépcsőre. Aztán megfűjták a harsonákat és kikiáltották: „Jehu a király!”

Zsolt 118,24-26 Ezt a napot az Úr szerezte: ujjongjunk és örüljünk benne! Uram, küldj szabadulást, Uram, adj áldást és kegyelmet! Áldott, aki az Úr nevében jön! Az Úr házából megáldunk titeket.

Iz 62,11 Az Úr hirdeti ezt a föld határáig: „Mondjátok meg Sion leányának: Nézd, eljön Szabadítód, vele van jutalma, előtte meg szerzeménye.

Zak 9,9-10 Ujjongj, Sion leánya! Zengj éneket Jeruzsálem leánya! Nézd, közeleg királyod: igaz és győzedelmes, alázatos, számaron jó, számar hátán, számarnak csikáján. Szétzúzza Efraimban a harci szekereket, Jeruzsálemben a méneket. Széttöri a harci íjakat, és békét hirdet a népeknek, uralkodik tengertől tengerig, a Folyótól egészen a föld határáig.

Zak 14,4 Lába azon a napon az Olajfák hegyére hág, amely Jeruzsálemmel szemben áll, keletre, s az Olajfák hegye közepén kelet-nyugati irányban kettévál, úgyhogy egy igen mély völgy keletkezik. A hegy egyik fele északra, a másik fele dél felé húzódik vissza.

2. MEDITATIO – ELMÉLKEDÉS

2.1. PATRISZTIKUS NÉZŐPONT

Anonymus: Jézus Krisztus számar hátán vonul be Jeruzsálembe, oda vezeti a szamarat, amelyen ül. Testvérek, minden szent lélek az emberek között egy – egy „számarnak” számít. Miért? Mert bennünket is az Úr Jeruzsálembe akar vezetni, de immár nem a földibe, hanem az örök, mennyei Jeruzsálembe. Ehhez azonban hordoznunk kell nekünk is Krisztust, ahogyan a számar hordozta, hogy Ő vezessen minket. Terítsétek le ti is ruhátokat elé, de ne az anyagi ruhátokat. Bűneiteket terítsétek elé, amelyet megvallottatok. Tanuljatok a szentektől! Kiktől és mit? Ábrahámtól az engedelmisséget, Józseftől a tisztaságot, Dávidtól az alázatot. Tegyétek ezt és üdvözlőtök. A pálma a győzelem jele, ha mindezeket megteszitek, akkor a kezetekben lehet és Krisztussal a gonosz felett aratott diadal jele lesz. Készüljétek tehát méltóképpen Húsvét ünnepére! Tisztítsátok meg magatokat mindentől, ami irigység, gyűlölet, harag, sértő szó, rágalom! Ha mindezeket nem cselekszitek meg, akkor csapásokra fogjátok ünnepelni a Húsvétot, mert a szentáldozásban, nem az életet veszitek Péterrel, hanem a halált Júdással.

2.2. TANÍTÓHIVATALI NÉZŐPONT

2.2.1. KATOLIKUS EGYHÁZ KATEKIZMUSA

557. „Amikor beteltek fölvetelének napjai, Jézus megszilárdította arcát, hogy Jeruzsálembe menjen” (Lk 9,51). E döntésével Jézus jelezte, hogy a halálra készen megy föl Jeruzsálembe. Szenvedését és föltámadását háromszor jövendölte meg. Amikor

Jeruzsálemhez közeledett, mondta: „Nem veszhet el a próféta Jeruzsálemen kívül” (Lk 13,33).

558. Jézus azoknak a Prófétáknak vértanúságára emlékeztet, akiket Jeruzsálemben öltek meg. Ennek ellenére kitartóan sürgeti Jeruzsálemet, hogy körülötte gyűljön össze: „Hányszor akartam egybegyűjteni fiaidat, ahogy a kotlós szárnya alá gyűjti csibéit, de ti nem akartátok” (Mt 23,37). Amikor megpillantotta Jeruzsálemet, sírt a város fölött, és még egyszer kifejezte mélységes vágyát: „Bárcsak te is fölismernéd legalább ezen a napon, ami békességre volna! Most azonban el van rejtve a szemed elől” (Lk 19,41–42).

559. Hogyan fogadja Jeruzsálem Messiását? Jézus, aki mindig visszahúzódott a nép törekvése elől, hogy királlyá tegyék, most megválasztja az időt, és gondosan előkészíti messiási bevonulását „Atyjának, Dávidnak” városába (Lk 1,32). Ujjongással veszik körül mint Dávid fiát, mint olyat, aki üdvösséget hoz [a Hozsanna azt jelenti: „Ments meg!”, „Adj üdvösséget!"]. Most azonban a „dicsőség királya” (Zsolt 24,7–10) „szamáron ülve” (Zak 9,9) vonul be városába: Sion leányát, Egyházának előképét, nem csellel és nem is erőszakkal veti hatalma alá, hanem alázattal, mely bizonyosságot tesz az Igazságról. Ezért azon a napon országának alattvalói lesznek a gyermekek és „Isten szegényei”, akik úgy köszöntik Őt, ahogy az angyalok hirdették a pásztoroknak. Fölkiáltásukat – „Áldott, aki jön az Úr Nevében” (Zsolt 118,26) – az Egyház ismétli az eucharisztikus liturgia Sanctusában, hogy ezzel kezdje az Úr húsvétjára való emlékezést.

560. Jézus bevonulása Jeruzsálembé kinyilvánítja annak az országnak eljövételét, melyet a Messiás-Király halálának és föltámadásának húsvétjával fog beteljesíteni. Az Egyház liturgiája ennek ünneplésével nyitja meg a nagyhetet Virágvasárnap napján.

602. Következésképpen Szent Péter az isteni tervbe vetett apostoli hitet így fejezheti ki: „Tudjátok, hogy nem veszendő ezüstön vagy aranyon szabadultatok ki az atyáitoktól rátok hagyományozott értéktelen életmódból, hanem Krisztusnak, a hibátlan és egészen tiszta báránynak a drága vére árán. Ő előre, már a világ teremtése előtt kiválasztatott, de csak az utolsó időkben jelent meg miattatok” (1Pt 1,18–20). Az emberek áteredő bűnt követő bűneinek büntetése a halál. Amikor tulajdon Fiát szolgál alakjában, tudniillik az elesett és a bűn miatt halálra szánt emberség formájában küldte el, Isten „Őt, aki bűnt nem ismert, bűnné tette értünk, hogy mi Isten igazságossága legyünk Őbenne” (2Kor 5,21).

603. Jézus nem ismerte az elvetettséget, mintha Ő maga vétkezett volna. De a megváltó szeretetben, mely Őt mindig egyesítette az Atyával, Istentől való bűnös eltévelyedettségünkben úgy magára vett bennünket, hogy a nevünkben elmondhatta a kereszten: „Istenem, Istenem, miért hagytál el engem?” (Mk 15,34). Mivel ennyire hozzánk, bűnösökhöz kötötte Őt, Isten „saját Fiát nem kímélte, hanem mindnyájunkért áldozatul adta” (Róm 8,32), hogy „Fia halála által kibéküljünk ... Istennel” (Róm 5,10).

604. Isten azért, hogy a bűneinkért odaadja a Fiát, kinyilvánítja, hogy az Ő ránk vonatkozó terve a jóakaró szeretet terve, mely minden érdemünket megelőzi: „Ebben áll a szeretet, nem mintha mi szeretünk volna Istent, hanem hogy Ő szeretett minket, és elküldte a Fiát engesztelésül a bűneinkért” (1Jn 4,10). „Isten azonban azzal ajánlja

irántunk való szeretetét, hogy amikor még bűnösök voltunk, Krisztus meghalt értünk” (Róm 5,8).

605. Ez a szeretet nem ismer kivételt. Jézus erre az elveszett bárány példázatának záradékában emlékeztetett: „Ugyanígy mennyei Atyátok sem akarja, hogy egy is elvesszen e kicsinyek közül” (Mt 18,14). Állítja, hogy „életét adja, váltságul sokakért” (Mt 20,28). Ez az utóbbi kijelentés nem leszűkítő értelmű: az emberiség egészét állítja szembe a Megváltó egyetlen személyével, aki odaadja magát, hogy megmentse azt. Az Egyház az Apostolok nyomán tanítja, hogy Krisztus kivétel nélkül minden emberért halt meg: „Nincs, nem volt és nem lesz olyan ember, akiért (Krisztus) ne szenvedett volna”.

606. Isten Fia, aki nem azért szállt alá a mennyből, hogy a maga akaratát teljesítse, hanem annak akaratát, aki küldte, „így nyilatkozik, amikor a világba lép: (...) Íme, eljövök, (...) hogy megtegyem, Isten, a te akaratodat; (...) mely akaratban megszentelődünk Jézus Krisztus testének feláldozása által egyszer s mindenkorra” (Zsid 10,5–10). A Fiú megtestesülésének első pillanatától magáévá teszi megváltói küldetésének isteni tervét: „Az én eledelem az, hogy annak akaratát tegyem, aki küldött, s elvégezzem művét” (Jn 4,34). Jézus áldozata „az egész világ bűneiért” (1Jn 2,2) az Atyával való szeretetközösségének kifejezése: „Azért szeret engem az Atya, mert én leteszem az életemet” (Jn 10,17). A világnak meg kell ismernie, „hogy szeretem az Atyát, és ahogyan az Atya parancsolta nekem, úgy cselekszem” (Jn 14,31).

607. Ez a vágy – hogy az Atya megváltó szeretetének tervét magáévá tegye – áthatja Jézus egész életét, mert megtestesülésének miéértje az Ő megváltó szenvedése: „Mit is mondjak: Atyám, szabadíts meg ettől az órától! De hiszen éppen ezért jöttem ebbe az órába!” (Jn 12,27). „Ne ürítsem ki a kelyhet, amelyet az Atya nekem adott?” (Jn 19,18). És még a kereszten is, mielőtt minden „beteljesedett” (Jn 19,30) volna, így szól: „Szomjazom!” (Jn 19,28).

608. Keresztelő János, miután elfogadta, hogy a bűnösök között kiszolgáltassa neki a keresztséget, Jézusban meglátta és megmutatta Isten bárányát, aki elveszi a világ bűnét. Így nyilvánítja ki, hogy Jézus egyszerre a szenvedő Szolga, aki némán engedi, hogy leölésre vigyék és sokak bűnét hordozza, és a Húsvéti Bárány, Izrael megváltásának szimbóluma az első húsvétkor. Krisztus egész élete a küldetését fejezi ki: szolgálni és életét adni váltságul sokakért.

609. Jézus emberi szívében az Atya emberek iránti szeretetét magáévá téve „mindvégig szerette őket” (Jn 13,1), mert „nagyobb szeretete senkinek sincs annál, aki életét adja barátaiért” (Jn 15,13). Így embersége a szenvedésben és a halálban szabad és tökéletes eszközévé vált annak az isteni szeretetnek, mely az emberek üdvösségét akarja. Valóban, szenvedését és halálát szabadon fogadta el az Atya és az emberek iránti szeretetből, akiket az Atya üdvözíteni akar: „Senki sem veszi el (...) (az életemet) tőlem, hanem én magamtól teszem le” (Jn 10,18). Ezért Isten Fiának szabadsága akkor a legnagyobb, amikor a halál felé megy.

610. Jézus önmaga szabad föláldozását a lehető legjobban kifejezte a tizenkét apostollal elköltött vacsorán, „azon az éjszakán, amelyen elárultatott” (1Kor 11,23). Szendvése előestéjén, amikor még szabad volt, ezt az apostolaival elköltött utolsó vacsorát az

Atyának az emberek megváltásáért följánlott szabad önfeláldozása emlékünnepévé tette: „Ez az én testem, mely értetek adatik” (Lk 22,19). „Ez az én vérem, az Új Szövetségé, mely értetek kiontatik a bűnök bocsánatára” (Mt 26,28).

611. Az Eucharisztia, amelyet Jézus ebben az órában alapít, áldozatának „emlékezetévé” lesz. Jézus az Apostolokat belefoglalja önfeláldozásába, és kéri tőlük, hogy folytassák azt. Ezáltal apostolait az Újszövetség papjaivá teszi: „Értük szentelem magam, hogy ők is megszenteltek legyenek az igazságban” (Jn 17,19).

612. Jézus az Új Szövetség kelyhét, melyet a vacsorán önmagát följánlva elővételezett, az Atya kezéből elfogadja halálküzdelmében, a Getszemáni kertben, „engedelmes lett mindhalálig” (Fil 2,8). Jézus imádkozik: „Atyám, ha lehetséges, múljék el tőlem ez a kehely...” (Mt 26,39). Így fejezi ki a borzadást, amit a halál emberi természete számára jelent. Valójában az Ő emberi természete, miként a miénk is, örök életre van rendelve; ezenkívül a miénktől eltérően az övé tökéletesen mentes a bűntől, ami halált okoz; de főként ezt az emberi természetet „az élet Vezérének”, az „Élőnek” isteni személye vette magára. Emberi akaratával elfogadván, hogy legyen meg az Atya akarat, elfogadja halálát, mint megváltó halált, hogy „bűneinket Ő maga” fölvigye „testében a fára” (1Pt 2,24).

613. Krisztus halála egyszerre húsvéti áldozat, mely megvalósítja az emberek végleges megváltását a Bárány által, aki elveszi a világ bűnét, és az Új Szövetség áldozata, mely az embert, kiengesztelve Ővele a bűnök bocsánatára sokakért kiontott vér által, újra közösségbe hozza Istennel.

614. Krisztusnak ez az áldozata egyetlen, és az összes áldozatot beteljesíti és felülmúlja. Ez az áldozat elsősorban magának az Atyaistennek az ajándéka: az Atya odaadja a Fiát, hogy megbékéltessen minket Önmagával. Ugyanakkor Isten emberré lett Fiának áldozata, aki szabadon és szeretetből följánlja életét Atyjának a Szentlélek által, hogy a mi engedetlenségünket helyrehozza.

615. „Ahogy egy embernek engedetlensége miatt bűnössé váltak sokan, úgy válnak egynek engedelmissége miatt sokan igazzá” (Róm 5,19). Jézus halálig tartó engedelmissége által beteljesítette a szenvedő Szolga helyettesítő szerepét, aki engesztelésül adja oda életét, hordozva sokak bűnét, akiket gonoszságaikat hordozva megigazulttá tesz. Jézus helyrehozta vétkeinket, és elégtételt adott az Atyának bűneinkért.

616. Ez a mindvégig való szeretet Krisztus áldozatának megváltó, helyrehozó, engesztelő és elégtételt adó értékét ad. Ő életének föláldozásban mindnyájunkat ismert és szeretett. „Krisztus szeretete sürget minket, hiszen arra a meggyőződésre jutottunk, hogy ha egy meghalt mindenkiért, akkor mindenki meghalt” (2Kor 5,14). Egyetlen ember sem volt képes, még ha a legnagyobb szent lett volna is, minden ember bűnét magára vállalni és áldozatul följánlani önmagát mindenkiért. A Fiú isteni személyének – aki felülmúl s ugyanakkor magába is foglal minden emberi személyt, és Krisztust az egész emberiség fejévé teszi – Krisztusban léte tette lehetővé, hogy áldozata mindenkiért megváltó áldozat legyen.

617. „Szenséges szenvedése által a keresztfán kiérdemelte számunkra a megigazolást” – tanítja a Trienti Zsinat, kiemelve Krisztus mint az örök élet Szerzője áldozatának egyedülálló jellegét. És az Egyház a keresztet tisztelve így énekel: „Üdvözlégy, kereszt, egyetlen remény!”

618. A kereszt Krisztusnak, az Isten és az ember közötti egyedüli közvetítőnek az egyetlen áldozata. Mivel azonban megtestesült isteni személyében „valamiképpen minden emberrel egyesült”, „mindenkinek föl kínálja a lehetőséget, hogy Istennél ismert módon (...) társuljon ehhez a húsvéti misztériumhoz”. Hívja Apostolait, hogy vegyék föl keresztjüket és kövessék Őt, mert Ő szenvedett értünk, példát hagyván nekünk, hogy kövessük nyomdokait. Ő ugyanis megváltó áldozatához azokat is társítani akarja, akik annak első kedvezményezettjei. Ez valósul meg legfelső fokon az Ő Anyjának személyében, aki mindenkinél bensőségesebben társult megváltó szenvedésének misztériumához.

„A paradicsomnak ez az egyetlen és igazi lépcsője, a kereszten kívül nincs semmi, amin föl lehetne menni az égbe.”

2816. Az Újszövetségben a „baszileia” szót lehet fordítani „királyság” (elvont fogalom), „ország” (konkrét fogalom) vagy „uralkodás” (cselekvés fogalma) értelemben. Számunkra elsősorban Isten országát jelenti/Isten országa előbb van, mint mi. A megtestesült Igében elközelgett, az egész evangélium hirdette, Krisztus halálában és föltámadásában eljött. Az utolsó vacsora óta Isten országa az Eucharishtiában is eljön, jelen van közöttünk. El fog jönni dicsőségben, amikor Krisztus visszaadja azt Atyjának.

„De lehet maga Krisztus is Isten országa, akinek eljövételére naponta vágyódunk, és óhajtjuk, hogy gyorsan mutatkozzék meg. Mivel Ő a mi föltámadásunk, hiszen föltámadunk Őbenne, Őt magát is tekinthetjük Isten országának, mivel uralkodni fogunk Őbenne.”

654. A húsvéti misztériumnak két összetevője van: Krisztus a halálával megszabadít bennünket a bűntől, föltámadásával pedig megnyitja utunkat az új életre. Az egyik elsősorban a megigazulás, mely visszahelyez bennünket Isten kegyelmébe, „hogy miként Krisztus (...) föltámadott a halálból, úgy mi is az új életben élhessünk” (Róm 6,4). Ez az új élet a bűn fölötti győzelem és a kegyelemben való új részesedés. A másik összetevő a fogadott fiúság megvalósulása, mert az emberek Krisztus testvéreivé válnak, ahogyan maga Jézus nevezi tanítványait a föltámadása után: „Menjetek, és vigyétek hírül testvéreimnek” (Mt 28,10). Testvérek nem a természet alapján, hanem a kegyelem ajándékaként, mert ez a fogadott fiúság valós részesedést jelent az egyetlen Fiú életében, ami teljességgel az Ő föltámadásában nyilvánult meg.

1067. „Az emberek megváltásának és Isten tökéletes dicsőítésének e művét – melynek az isteni csodajelek az Ószövetség népében előképei –, az Úr Krisztus teljesítette be főként áldott szenvedésének, a halálból való föltámadásának és dicsőséges mennybemenetelének húsvéti misztériumával, mellyel »halálunkat halálával megtörte és az életet föltámadásával újjászerezte«. Mert a kereszten elszenderült Krisztus oldalából fakadt az egész Egyház csodálatos szakramentuma”. Ezért ünnepli az Egyház a liturgiában mindenekelőtt a húsvéti misztériumot, mely által Krisztus üdvösségünk művét beteljesítette.

1068. Liturgiájában hirdeti és ünnepli az Egyház e misztériumot, hogy a hívők belőle éljenek és tanúsítsák a világnak:

„A liturgia ugyanis, mely által – leginkább az Eucharisztia isteni áldozatában – »megvalósul a megváltás műve«, a legnagyobb mértékben hozzásegít ahhoz, hogy a hívek életükkel kifejezzék és másoknak megmutassák Krisztus misztériumát és az igaz Egyház sajátos természetét.”

1085. Az Egyház liturgiájában Krisztus mindenekelőtt a maga húsvét-misztériumát jelzi és valósítja meg. Földi életében Jézus tanításával és cselekedeteivel elővételezte húsvéti misztériumát. Amikor eljött az Ő órája, átélte a történelemnek azt az egyedülálló eseményét, ami nem múlik el: Jézus meghal, eltemetik, föltámad a holtak közül és az Atya jobbára ül „egyszer” (Róm 6,10; Zsid 7,27; 9,12). Az esemény, mely a mi történelmünkben történik, valóságos, de teljesen egyedülálló: minden más történelmi esemény egyszer megtörténik, azután elmúlik, és az elmúlt idő elemészti. Ezzel szemben Krisztus húsvéti misztériuma nem maradhat csupán a múltban amiatt, hogy Ő halálával lerombolta a halált, és mindaz, amit Ő minden emberért tett és elszenvedett, részesedik az isteni örökkévalóságban, s így fölülmúlja az időt és jelenvalóvá lesz. A keresztt és a föltámadás eseménye maradandó, és mindeneket az életre vonz.

1362. Az Eucharisztia Krisztus húsvétjának emlékezete, egyetlen áldozatának aktualizálása és szentségi följajnlása az Ő teste, az Egyház liturgiájában. Minden kánonban az alapítás szavai után megtaláljuk az anamnézisnek vagy megemlékezésnek nevezett imádságot.

2.2.2. PÁPAI GONDOLATOK

SZENT II. JÁNOS PÁL PÁPA SALVIFICI DOLORIS KEZDETŰ APOSTOLI LEVELE

18. (...) A „kereszt tanítása” egyszer s mindenkorra szóló valóság tartalommal tölti meg az ősi próféciában megjelenő képet. Krisztus nyilvános tanítói tevékenységének számos helye, szövegrészlete tanúskodik arról, miként fogadja el kezdetől fogva a szenvedést, amely az Atya akarata a világ üdvösségéért. A tanítás csúcspontjának azonban a Getszemáni kertben mondott imádság bizonyul. Szavainak – „Atyám, ha lehetséges, kerüljön el ez a kehely, de ne úgy legyen, ahogyan én akarom, hanem ahogyan te”, (Mt 26,39) s tovább: „Atyám, ha nem kerülhet el ez a kehely anélkül, hogy ki ne igyam, legyen akaratod szerint” (Mt 26,42) – gazdag mondanivalója van. Annak a szeretetnek igaz voltáról tanúskodnak, amelyet az egyszülött Fió engedelmességével ajándékoz az Atyának. Ugyanakkor szenvedéseinek igazságát is tanúsítják. Krisztus Getszemáni kertben mondott imádságának szavai a szenvedés igazsága révén tanúsítják a szeretet igazságát. Krisztus szavai tökéletes egyszerűségükkel alapjaiban erősítik meg a szenvedés emberi igazságát: a szenvedés mindannak a rossznak elviselése, amely előtt összeborzad az ember. Az ember – akárcsak Krisztus a Getszemáni kertben – azt kéri: „kerüljön el”.

SZENT II. JÁNOS PÁL PÁPA VERITATIS SPLENDOR KEZDETŰ ENCIKLIKÁJA

87. (...) Jézus azt is kinyilatkoztatja, s nem csupán szavakkal, hanem a létével is, hogy a szabadság a szeretetben, azaz az önátadásban valósul meg. Ő, aki azt mondja: „Senkinek

sincs nagyobb szeretete annál, aki életét adja a barátaiért", (15,13) szabadon megy a szenvedés elé (vö. Mt 26,46) és az Atya iránti engedelmisségben a kereszten odaadta életét minden emberért.

SZENT II. JÁNOS PÁL PÁPA EVANGELIUM VITAE KEZDETŰ ENCIKLIKÁJA

25. (...) Krisztus vére a meghintés vére. Prófétai jele és előképe volt az ószövetségi áldozatok vére, melyekkel Isten kifejezte akarátát, hogy életét akarja közölni az emberekkel azért, hogy megtisztítja és megszenteli őket. Krisztusban mindez most beteljesedik és megvalósul: vére a meghintésé, mely megvált, megtisztít és üdvözít; az Új Szövetség Közvetítőjének vére, „mely mindenkiért kiontatik a bűnök bocsánatára”. (Mt 26,28) Ennek a vérnek, mely Krisztus átszúrt oldalából folyik a kereszten, a szava „beszédesebb” Ábel vérénél; ugyanis mélyebb „igazságosságot” fejez ki és követel, de mindenekelőtt irgalmasságért esdekel, közbenjár az Atyánál a testvérekért, a tökéletes megváltás és az új élet ajándékának forrása.

SZENT II. JÁNOS PÁL PÁPA ECCLESIA DE EUCHARISTIA KEZDETŰ ENCIKLIKÁJA

4. Megváltásunk órája. A mérhetetlen próbatétel ellenére Jézus nem menekült a maga „órájától”: „Mit is mondjak? Azt Atyám, hogy szabadíts meg ettől az órától? De éppen ezért jöttem ebbe az órába!” (Jn 12,27) Szerette volna, ha tanítványai vele vannak, ehelyett azonban meg kellett tapasztalnia a magányt és az elhagyatottságot: „Így hát egy órát sem tudatok virrasztani velem? Virrasszatok és imádkozzatok, hogy kísértésbe ne essetek.” (Mt 26,40-41.) Egyedül János lesz majd ott a kereszt alatt Mária és a jámbor asszonyok mellett. A Getszemáni kerti haláltusa bevezetés volt a nagypénteki kereszt halálküzdelméhez. A szent óra a világ megváltásának órája. Ha valaki az Eucharisziát Jeruzsálemben Jézus sírja közelében ünnepli, szinte érzékelhetően az ő „órája”, a kereszt és a megdicsőülés órája közelébe kerül. E helyhez és ehhez az órához kapcsolódik lélekben minden pap, amikor misézik a keresztény közösséggel együtt, akik részt vesznek benne.

SZENT II. JÁNOS PÁL PÁPA RECONCILIATIO ET POENITENTIA KEZDETŰ APOSTOLI LEVELE

7. (...) Az emberek közötti szomorú ellentétek és a kiengesztelődés nehézségei láttán, meghívok mindenkit: tekintsen a kereszt titkára, a legnagyobb drámára, melyben Krisztus átéli és teljes mélységében végigszenvedi az ember Istentől való elszakadásának tragédiáját, oly gyökeresen, hogy a próféta szavával felkiált: „Istenem, Istenem, miért hagytál el engem?” (Mt 27,46) – és ezzel egyúttal végrehajtja a mi kiengesztelésünket. A Golgotára vetett tekintetünknek mindig emlékeztetnie kell minket arra, hogy itt függőleges irányú a kiengesztelődés, mely az Isten és ember közötti szakadást rendezi. A függőleges a hit szempontjából mindig felülmúlja a vízszintes irányú dimenziókat, azaz az emberek között valóban fennálló szakadást és az itt szükséges kiengesztelődést. Mi tudjuk, hogy egy ilyen kölcsönös kiengesztelődés Krisztus megváltó tevékenységének gyümölcse, és csakis ennek a gyümölcse lehet. Ő azért halt meg és támadt föl, hogy legyőzze a bűn hatalmát, visszaállítsa az Istennel való közösséget és szövetséget, és ezáltal rombolja le azokat a válaszfalakat, melyeket a bűn az emberek közé emelt.

XVI. BENEDEK PÁPA VERBUM DOMINI KEZDETŰ ENCIKLIKÁJA

21. Amint Krisztus keresztje mutatja, Isten a hallgatásával is beszél. Isten hallgatása, a Mindenható és az Atya távolságának megtapasztalása döntő szakasza Isten Fia, a megtestesült Szó földi útjának is. Keresztre szegezetten panaszkodik e hallgatás okozta fájdalomról: „Istenem, én Istenem, miért hagytál el engem?” (Mk 15,34; Mt 27,46). Az engedelmisségben elérkezvén élete utolsó leheletéhez, a halál sötétjében Jézus az Atyát hívta. Rábízta magát abban a pillanatban, amikor a halálon át átlépett az örök életbe: „Atyám, kezedbe ajánlom a lelkemet” (Lk 23,46).

Jézusnak ez a tapasztalata jelzés értékű az ember helyzetét tekintve, akinek miután meghallotta és fölismerte Isten Szavát, találkoznia kell az Ő hallgatásával is. Oly sok szent és misztikus élte át ezt a tapasztalatot, és ma is része sok hívő életútjának. Isten hallgatása folytatja az Ő korábbi szavait. Ezekben a sötét percekben Ő a hallgatása misztériumában beszél. Éppen ezért a krisztusi kinyilatkoztatás folyamatában a hallgatás úgy jelenik meg, mint Isten Szavának fontos megnyilvánulása.

XVI. BENEDEK PÁPA DEUS CARITAS EST KEZDETŰ ENCIKLIKÁJA

38. (...) Gyakran nem adatik meg nekünk annak ismerete, hogy miért fogja Isten vissza a karját, ahelyett, hogy beavatkozna. Egyébként Ő még azt sem tiltotta meg nekünk, hogy mint Jézus a kereszten, mi is kiáltsuk: „Istenem, Istenem, miért hagytál el engem?” (Mt 27,46) Az imádságos dialógusban kitartónak kell lennünk az Ő arca előtt ezzel a kérdéssel: „Meddig késlekedsz még, Urunk, te Szent és Igazmondó?” (Jel 6,10) Ágoston ad e szenvedésünkre választ a hitből: „Si comprehendis non est Deus – Ha megérted, akkor Ő nem Isten”. Tiltakozásunk nem kihívás akar lenni Isten ellen, nem is gyanúsítja Őt tévedéssel, gyöngeséggel vagy közömbösséggel. A hívő ember számára lehetetlen azt gondolni, hogy Isten erőtlen vagy „alszik” (1Kir 18,27). Sokkal inkább arról van szó, hogy a mi kiáltásaink, mint Jézusé a kereszten, végső és legmélyebb megerősítése az Ő szuverenitásába vetett hitünknek. A keresztyének ugyanis a körülöttük lévő világ minden érthetlensége és zűrzavara ellenére továbbra is hisznek „Isten jóságában és emberszeretetében” (Tit 3,4). Jóllehet, mint a többi ember, elmerülnek a történelem eseményeinek drámai bonyolultságában, a reményük szilárd, hogy Isten Atya, és szeret bennünket akkor is, ha a hallgatása számunkra érthetetlen.

2.3. LITURGIKUS NÉZŐPONT

2.3.1. AZ EVANGÉLIUMI SZAKASZ KAPCSOLÓDÁSI PONTJAI A SZENTMISE SZERTARTÁSÁNAK EGYÉB SZÖVEGEIVEL

A mai szentmise *evangéliumi szakaszának* központi része a passió elbeszélése (hosszabb forma: Mt 26, 14-27,66; rövidebb forma: Mt 27,1-54). A hosszabb forma Júdás árulásától egészen Jézus sírjának őrzéséig tart, a rövidebb forma Pilátus ítéletével kezdődik és a százados hitvallásával ér véget. Az egész liturgia legfontosabb témája az engesztelő halál, gyakorlatilag minden szöveg ehhez kapcsolódik, de megjelenik a feltámadás hite is.

A *kezdő könyörgés* elmondja, hogy Üdvözítőnk példát adott számunkra, mikor emberré lett, s a kereszthalált is vállalta. Továbbá így imádkozik a kezdő könyörgés:

„Segíts jóságosan, hogy kínszenvedésének tanítását megértsük és társai lehessünk a feltámadásban”.

Az *olvasmány* az izajási Szenvedő Szolgáról szóló harmadik énekből hallható (Iz 50,4-7). A Szolga magatartása teljesen egybecseng Jézuséval, melyet a szenvedésben és megaláztatásban tanúsít: „Hátamat odaadtam azoknak, akik vertek, arcomat meg azoknak, akik tépáztak. Nem rejtettem el arcomat azok elől, akik gyaláztak és leköpdöstek. Isten, az Úr megsegít, ezért nem vallok szégyent. Arcomat megkeményítem, mint a kőszikla, s tudom, hogy nem kell szégyenkezniem”. (Iz 50,6-7).

A *válaszos zsoltár* (Zsolt 21 (22),8- 9.17-18a.19-20.23-24) sorai Jézus ajkáról is elhangzanak a kereszten az evangélium tanúsága szerint: „Istenem, Istenem, miért hagytál el engem?” (Zsolt 21 (22),2). Továbbá az evangélium egybehangzik e zsoltrá arról szóló leírásával, miszerint az Úr Szolgájának kezét és lábát átlyukasztják, kinevetik, gúnyolják, szemére vetik, ha az Úrban remél, az szabadítsa meg, ha szereti... Innen való az is, hogy a Szenvedő köntösére sorsot vetnek, s elosztják ruháit. A zsoltáros magatartása és helyzete is Jézuséval rokonítható tehát, abban is, hogy mindezek ellenére bízik az Úrban, aki mindent jóra tud fordítani.

A *szentlecke* (Fil 2,6-11) a filippiekhez írt Krisztus-himnuszát idézi a hallgatóság számára. Ez szintén kötődik az evangélium alapvető üzenetéhez: „Krisztus Jézus, mint Isten, az Istennel való egyenlőséget nem tartotta olyan dolognak, amelyhez feltétlenül ragaszkodnia kell, hanem szolgálai alakot öltött, kiüresítette önmagát, és hasonló lett az emberekhez. Megalázta önmagát, és engedelmes lett a halálig, mégpedig a kereszthalálig” (Fil 2,6-8). Majd kiegészíti egy dicsőítéssel, mely már a feltámadást is szem előtt tartja: „Ezért Isten felmagasztalta őt, és olyan nevet adott neki, amely fölötte van minden névnek, hogy Jézus nevére hajoljon meg minden térd a mennyben, a földön, és az alvilágban, és minden nyelv hirdesse az Atyaisten dicsőségére, hogy Jézus Krisztus az Úr” (Fil 2,9-11). Az evangélium előtti vers szintén ugyanebből a himnusból idéz (Fil 2,8-9).

Az *egyetemes könyörgések* mindegyike krisztus szenvedéséhez és kereszthalálához kötődik, s a nép üdvösségét kéri Istentől. A felajánló könyörgésben szintén a Fiú engesztelő szenvedése jelenik meg.

A mai vasárnaphoz rendelt *prefáció* összefoglalja a mai evangéliumot, s ezáltal az egyház húsvéti tapasztalatának lényegét is: „Bár ő maga semmit sem vétett, az ítélet ártatlanul érte, a bűnösökért mégis szenvedést vállalt. Az ő halála bűneinket elvette, feltámadása megigazulást adott nekünk”. Az áldozási ének szintén a mai evangéliumból (annak hosszabb formájából) idéz: „Atyám, ha nem kerülhet el ez a kehely anélkül, hogy ki ne igyam, legyen akaratod szerint” (Mt 26,42).

Végül pedig az *áldozás utáni könyörgés* is a kereszthalál és feltámadás mellett a mi feltámadásunk reményét is hirdeti: „Mennyei eledellel tápláltál minket, Istenünk. Könyörögve kérünk, hogy akik szent Fiad halálából már biztosan remélhetjük azt, amiben hiszünk, feltámadásának erejéből eljuthassunk oda, ahová törekszünk. Krisztus, a mi Urunk által”.

2.3.2. LITURGIKUS ÉNEKEK

ÉNEKLŐ EGYHÁZ:

Hozsanna Dávid Fiának! (802)

<https://nepenektar.hu/idoszak/nagyhet/liturgia/44/ant/616/hozsanna-david-fianak-hosanna-filio-david>

Istenem, Istenem, miért hagytál el (807)

<https://nepenektar.hu/idoszak/nagyhet/liturgia/44/tr/600/istenem-istenem-miert-hagytal-el-deus-deus-meus>

Te tartottad az én jobbomat (807)

<https://nepenektar.hu/idoszak/nagyhet/liturgia/44/gr/599/te-tartottad-az-en-jobbomat-tenuisti-manum>

GITÁROS, ILLETVE TAIZEI ÉNEKEK:

Sillye Jenő: Értem is meghalt a kereszten (Virágvasárnap-oratórium)

<https://www.youtube.com/watch?v=m7i4SNFoj3g>

2.4. PEDAGÓGIAI NÉZŐPONT

2.4.1. EVANGÉLIUM TÉMÁJÁT FELDOLGOZÓ IRODALMI MŰ

Csoma Irén: Elhagyatva

Ha életed útján elhagyott mindenki,
Ha fájó könnyeid nem törli le senki,
Ha már nincsen társad ezen a világon,
ha már nincsen ember, aki melléd álljon,
mikor már úgy érzed, mindent elvesztettél,
eltűnt minden célod, amit úgy kerestél.
Ha már nincsen aki, mosolyra fakasszon,
ha már nem találod, a mi nyugtot adjon,
s lelkednek nincs csendje, csak nagy zűr zavarja,
arcod a fájdalom éles könnye marja.
Ha már szíved húrját, a zúgó szél rázza,
s lelkedet a bánat sötét óceánja.
Ha már úgy érzed, hogy tested összeroppan,
szíved a sebektől, tán utolsót dobban.
Ne dobd el reményed, míg utadat járod,
még mindig marad egy, igaz hú Barátod.
Ha majd Ő áll melléd, a hullámok szűnnek,
s egedről a felhők, gyorsan elrepülnek.
Eltűnik a szélvész, vihar orgonája,
s megpihen a gálya, tépett vitorlájára.
Utolsó könnyecseppek, némán legördülnek,
lelked fájdalmai, lassan csendesülnek.
Zilált életednek, már ismét van célja,
van aki szívedet féltse, hazahívja.

Van, Ki simogasson, van, Aki szeressen,
 van, Ki kézen fogva, menny felé vezessen.
 Ha azt hiszed, itt lent, mindent elvesztettél,
 ha előre mentek, akiket szerettél.
 Ha tán azt gondolod, most már egyedül vagy,
 van még egy Valaki, aki árván nem hagy.
 Van még egy Valaki, kihez odafuthatsz,
 van még egy Valaki, Akit átkarolhatsz.
 Van még egy valaki, Akit megölelhetsz,
 Akitől igazi békességet nyerhetsz.
 Tudod testvér ki az? Ki a te Barátod?
 Menj a Golgotára, ott majd megtalálod!

2.5. KÉRDÉSEK AZ EVANGÉLIUMHOZ

- Az útra terített ruhák és ágak mit jelképeznek?
- Mi mozgathatta a farizeusokat és írástudókat? Mi lehetett a szívükben? Mit érezhettek a tanítványok? Mit élhetett meg Jézus? Ha nem hallgatott volna, mit mondhatott volna?
- Végeztem -e már alapos szentgyónást a Nagyböjt ideje alatt?
- Mi lehetett Jézus akarata a Getzemáni kertben?

3. ORATIO – IMÁDSÁG

A szentmise első könyörgése

Mindenható, örök Isten, Üdvözítőnk példát adott nekünk az alázatosságra, amikor szent akaratodból emberi testet öltött és vállalta a kereszthalált. Segítségként, hogy kínszenvedésének tanítását megértsük, és társai lehessünk feltámadásában. Aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön örökké. Ámen.

Pálos Nővérek imádsága

Ó, Jézusom, hihetetlen és felfoghatatlan szenvedésed története... Létezik ekkora szeretet a földön? Lehetséges mindezt végigélni értünk, értem, hűtlen gyermekekért?

Nap- mint nap szembetalálkozom szereteteddel, de nem csak a teremtő, gondviselő szeretettel, hiszen az már csaknem természetessé vált, megszokottá, hogy süt a nap, esik az eső, nő a gabona..., de mindez nem lehetne a kereszt fénye nélkül.

Összetalálkozom kereszteddel... a testi fájdalommal, a lelki kínnal, a gúnnal és meg nem értéssel, mindennel, amit élem éltem. Vizsgálom a lelkem... hársítam? elfogadjam?...

Fülembe csengenek szavaid: - aki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye fel keresztjét... Éget a szívemben a vágy: csak Veled, mindig Veled!

De akkor a passiót is végig kell járnom! Fogynom kell keresztemet, amit ajándékul adtál nekem. Ölelnem úgy, mintha magát az ajándékozót ölelném...

Olyan jó nekem, Uram, itt vagy mellettem és amikor nagyon nehéz, amikor szívem szerint letenném, rám nézel, könnyeid, verejtéked között szemed csillogása azt mondja, bátorság! Melletted vagyok, tarts ki!

És ha túlon túl nehéz, átnyúlsz hozzám, emelsz rajta egy kicsit; csak egy pillanatra, amíg eltelik szívem hálával, szeretettel, és újult erővel tudom vinni.

Viszem, napról – napra, átgondolom, újra és újra melléd szegődöm;

Ó, Jézusom, járjuk együtt! Bármilyen nehéz, nem akarom Nélküled a könnyebbet. Égesd bele lelkembe kereszted jelét szereteted zálogaként, és könyörögve kérek, soha ne tűnjön el szívemből a vágy: csak Veled, mindig Veled... Ámen.

4. CONTEMPLATIO – SZEMLÉLŐDÉS

Hozsanna Dávid Fiának! Hozsanna a magasságban! (Mt 21,1-11)

(Forrás: Cathopic)

5. CONDIVISIO – MEGOSZTÁS

Örömhír megfogalmazása: Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy...

- Jézus szavai mindig valóra válnak: beteljesülnek. Hozzá mindig fordulhatok segítségért.
- hit által erősebb vagyok a vádlóknál, mert Jézus legyőzte a halált!
- az Isten a halál végtelen elhagyatottságában is osztozott az emberrel
- Jézus Krisztus engem is Jeruzsálembe akar vezetni, de immáron nem a földibe, hanem a mennybeibe.

6. ACTIO – TETTEKRE VÁLTÁS

Tanúságtétel megfogalmazása: Az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy...

- napi tevékenységem legyen Isten dicsérete!
- a legvégsőig tartsak ki az Atya által rám bízott küldetésben.
- Húsvét Vigiliája előtt még egy alapos szentgyónásban bűneimet le tudjam Jézus elé teríteni, mint az emberek a ruhájukat

IMPRESSZUM

A *Lectio divina segédanyag* kiadványok elsődleges célja, hogy az imádságos bibliaolvasáshoz támpontokat adjanak. A segédanyagok felépítése a *lectio divina* módszer szerinti felosztást követi, egy kötetbe gyűjtve össze a bibliai szöveg megismerését segítő dokumentumok egy válogatását az evangéliumok római katolikus liturgia szerinti szakaszaihoz.

Lectio divina segédanyag, („A” év)

Borítófotó © Cathopic

A Biblia szövegének fordításait a következő forrásokból vettük át:

- liturgikus szöveg: igenaptar.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 18.)
- a görög szöveget az SBLGNT (utolsó letöltés 2020. május 11.)
- latin fordítás: Vatikán online archívuma (utolsó letöltés 2020. május 14.)
- további magyar fordítások: szentiras.hu (utolsó letöltés 2020. május 12.)

Anonymus gondolatait a Bibbia dei Padri olasz nyelvű kiadvány alapján Rácz Dávid fordította.

Katolikus Egyház Katekizmusa: archiv.katolikus.hu/kek (utolsó letöltés 2020. május 15.)

Pápai gondolatok: regi.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 14.)

Csoma Irén: Elhagyatva – <https://velunkazisten.hu/hu/vers/elhagyatva>

A *Lectio divina segédanyag* összeállításában a lectio divina munkacsoport működött közre, melynek vezetője Nyúl Viktor, egykori és jelenlegi tagjai pedig: Asztalos Gábor Tamás, Asztalos Livia, Csonka Laura, Endrédi Melinda, Geiszelhardt Sára, Görföl Tibor, Haász Rebeka Anna, Fazekas Zsófia, Hegyi László, Járai Ferenc, Máté Mária Magdolna Teréz nővér, Mohay Réka, Molnár Dzszenifer, Nyúlné Révfalvi Ildikó, Rácz Dávid Ignác, Rácz Édua Anna, Révai László, Roszkopf Rita, Sárszegi Judit, Szabóné Nagy Katalin, Szily Boglárka, Vermes Nikolett.

Ezen kiadvány tartalma szerzői jogi védelem alatt áll. A szerzői jogok tulajdonosai a fentebb említett esetekben az ott megjelölt jogtulajdonosok, külön meg nem jelölt esetekben a Pécsi Egyházmegye. Hitbuzgalmi és lelkipásztori célra a kiadvány anyaga szabadon felhasználható.

Kiadja a Pécsi Egyházmegye, 2023

7621 Pécs, Dóm tér 2.

E-levelcím: lectio.divina@pecs.egyhazmegye.hu

Honlap: lectiodivina.hu